

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Václava Novotného a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem v Praze, Hybernská 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, o udělení azylu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2005, č. j. 48 Az 223/2004 – 22,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Soudem ustanovené advokátce JUDr. Ireně Slavíkové **se p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů celkem ve výši 2558,50 Kč, které jí budou proplaceny do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 11. 2004, č. j. OAM-1056/VL-07-P05-2004, kterým žalovaný neudělil stěžovateli v České republice azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb. správního řádu (dále jen „správní řád“), ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu a v důsledku toho nesprávně právně posoudil žádost o azyl. Důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu a z důvodu tohoto procesního pochybení žalovaný nemohl správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro vydání rozhodnutí potřebuje zodpovědět. Dále stěžovatel uvádí, že rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně.

Stěžovatel doplňuje, že v místě původu platí neustále „krevní msta“. Stěžovatel má neustále problémy pro dopravní nehodu, při které zranil dítě. Jeho otec nechce pochopit, že ji nezavinil a chce se pomstít. Problémy stěžovatele jsou jen zdánlivě soukromého charakteru, jsou totiž obrazem poměrů v zemi původu stěžovatele tak, jak je popisuje Příručka k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané vysokým komisařem v lednu 1992 v Ž. Stěžovatel cituje čl. 53 a čl. 43 výše uvedené Příručky.

Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit k dalšímu projednání. Současně žádá o přiznání odkladného účinku a ustanovení právního zástupce.

Krajský soud dne 1. 8. 2005 usnesením č. j. 48 Az 223/2004 - 39 stěžovateli ustanovil zástupkyni JUDr. Irenu Slavíkovou, která dne 31. 8. 2005 doplnila kasační stížnost. V doplnění specifikovala, že kasační stížnost je podána z důvodu § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) a namítala, že krajský soud posoudil případ stěžovatele v rozporu s ustanovením § 91 zákona o azylu.

Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil dne 13. 9. 2005. Oprávněnost podané kasační stížnosti popírá, má za to, že jak rozhodnutí tak napadený rozsudek byly vydány v souladu se zákonem. V dalším odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení. Uvádí, že stěžovatel námitky týkající se porušení procesních ustanovení nikterak nekonkretizoval a proto je žalovaný považuje za formální. Souvislost se stěžovatelem citovanou Příručkou neshledal. Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a návrh na přiznání odkladného účinku nepodporuje.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných kasační stížností, vyšel přitom z právního stavu platného v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně. Navíc je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpení podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpení pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím

o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Z předloženého spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 13. 3. 2004 na základě žádosti, v níž stěžovatel uvedl, že vlast opustil dne 7. 3. 2004 z důvodu strachu o svůj život. K tomuto uvedl, že v lednu 2004 mu pod kola automobilu vběhl chlapec. Protože nehodu nezavinil, nebyl trestně stíhán. Od té doby stál u jeho bytu automobil, ve kterém byli rodinní příslušníci chlapce. Od známých se dozvěděl, že chtějí vykonat krevní mstu. V průběhu pohovoru konané za účasti tlumočníka z ruského jazyka dne 16. 7. 2004 stěžovatel výše uvedené důvody odchodu z vlasti potvrdil a doplnil, že v lednu 2004 srazil chlapce a způsobil mu zlomeninu nohy. Milice nehodu vyšetřovala dva dny a došla k závěru, že je stěžovatel nevinný. Otec chlapce se na stěžovatele zlobil a proto, že na Kavkaze platí „krevní msta“ stěžovatel raději odcestoval z vlasti. Své problémy se nesnažil vyřešit přestěhováním v rámci své země původu, protože neměl ke komu jet. Domů se bojí vrátit, neboť se obává rodinných příslušníků zraněného chlapce. Žalovaný na základě provedeného správního řízení vydal dne 15. 11. 2004 rozhodnutí, kterým stěžovateli neudělil azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a současně rozhodl, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle ustanovení § 91 citovaného zákona. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný konstatoval, že stěžovatel vlast opustil z důvodů obav před jednáním otce, jehož syna srazil automobilem a způsobil mu zlomeninu dolní končetiny nikoli z důvodů azylově relevantních. Stěžovatel rozhodnutí žalovaného napadl žalobou. V této vytkl žalovanému porušení celé řady procesních ustanovení a zároveň uvedl, že splňuje podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu a taktéž jsou v jeho případě splněny podmínky pro vztážení překážky vycestování ve smyslu § 91 citovaného zákona.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl kasační stížností napadeným rozsudkem. Krajský soud neshledal namítané porušení procesních ustanovení a dospěl k závěru, že skutkový stav byl zjištěn správně, žalovaný v souladu se zákonem stěžovateli azyl neudělil, když stěžovatel nesplňuje důvody pro udělení azylu, neboť se obává kriminálního jednání ze strany soukromé osoby, které nemá souvislost s příslušností k rase, náboženství, národnosti či určité sociální skupině.

Výše uvedený rozsudek napadl stěžovatel včas kasační stížností.

V kasační stížnosti stěžovatel výslovně uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., když namítá, že žalovaný nedostatečným způsobem zjistil skutkový stav a porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 správního řádu.

Dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Námítky stěžovatele zůstaly pouze v obecné rovině (stejně jako v podané žalobě), když se stěžovatel omezil pouze na citaci příslušných ustanovení správního řádu, aniž by specifikoval v čem porušení výše uvedených zákonných ustanovení spočívalo. Takové námítky nejsou způsobilé bližšímu přezkoumání.

Povinnost zjistit skutečný stav věci ukládá správnímu orgánu ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. správního řádu. Dle citovaného ustanovení je správní orgán povinen opatřit si potřebné doklady pro rozhodnutí. Důkazní břemeno v řízení vyplývající z břemene tvrzení vázne však na žadateli o azyl. Ze spisového materiálu vyplývá, že žalovaný vycházel při svém rozhodování jak ze skutečností uvedených stěžovatelem v žádosti o udělení azylu, tak z konaného pohovoru. Skutečnosti stěžovatelem sdělené žalovaný porovnal s informacemi ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Pokud stěžovatel v průběhu celého správního řízení netvrdil a neprokázal, že by byl v zemi svého původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně vymezených v ustanovení § 12 zákona o azylu, žalovaný správně vyhodnotil, že osobní problémy stěžovatele s otcem chlapce, kterého stěžovatel srazil autem nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. Dokazování shledal Nejvyšší správní soud dostatečným, přesvědčivým, stav věci byl zjištěn spolehlivě, přesně a úplně, žalovaný i soud si opatřili potřebné podklady pro rozhodnutí, k dokazování použili všech prostředků, jimiž lze zjistit a objasnit skutečný stav věci, rozhodnutí vyplývají ze zjištěných podkladů a je dostatečně zdůvodněno. Skutková podstata má náležitou oporu ve spisech, při jejím zjišťování nebyl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že by to mohlo ovlivnit jeho zákonnost.

Nejvyšší správní soud tak neshledal naplnění kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Stěžovatel, ačkoliv tak nečiní konkrétním odkazem, dále uplatňuje, jak je patrné z obsahu kasační stížnosti, taktéž důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., pokud namítá, že mu v zemi původu hrozí krevní msta a jeho problémy jsou pouze zdánlivě soukromého charakteru a ve skutečnosti s odkazem na Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků je ve své zemi pronásledován. Stejně tak pod tento kasační důvod lze podřadit i námitku týkající se nesprávného posouzení podmínek pro uplatnění překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu vznesené v doplnění kasační stížnosti.

K tvrzené nezákonnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. konstatuje Nejvyšší správní soud, že tato spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikována nesprávná právní věta, popř. je sice aplikována správná právní věta, ale tato je nesprávně vyložena. Vztah mezi skutkovým zjištěním a právním posouzením lze charakterizovat tak, že jde o aplikaci právní normy na konkrétní případ nebo situaci.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Pronásledováním ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu je třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování ve státě, jehož je občanem. Azyl jako právní institut není (a nikdy nebyl) univerzálním nástrojem pro poskytnutí ochrany před bezprávím, postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel (srov. IV. ÚS 12/04). Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv jsou natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování.

Z předloženého spisového materiálu je zřejmé, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by byly podřaditelné pod důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Důvodem pro podání žádosti o azyl byly, jak sám stěžovatel uvedl, obavy z možné krevní msty ze strany otce chlapce, kterého stěžovatel automobilem zranil. Jak již tento soud mnohokrát judikoval, nejsou problémy se soukromými osobami mimo státní struktury, právně relevantním důvodem pro udělení azylu. Za této situace žalovaný jak v rozhodnutí prvního stupně, tak soud v žalobou napadeném rozhodnutí správně usoudil, že podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 v daném případě splněny nejsou.

Pokud jde o námitku stěžovatele týkající se překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, tak ani s ní nelze souhlasit. I v tomto případě je nucen Nejvyšší správní soud zdůraznit, že námitka byla vznesena pouze obecně, bez jakékoliv specifikace. Stěžovatel neuvedl, v čem krajský soud a žalovaný pochybili při jejím posouzení.

Předmětnou námitku uplatnil stěžovatel již v žalobě. Krajský soud pak rozhodnutí týkající se překážky vycestování přezkoumal a dospěl k závěru, že žalovaný nepochybil, pokud v případě stěžovatele neshledal podmínky pro vztažení překážky vycestování. Naplněním podmínek pro vztažení překážky vycestování se detailně zabýval žalovaný, jak je patrné na straně č. 3-4 napadeného rozhodnutí, přičemž posoudil výpovědi stěžovatele a porovnal je se Zprávou MZV USA o dodržování lidských práv v Ruské federaci za rok 2003 a dalšími informacemi získanými v průběhu správního řízení. Se závěrem žalovaného, že obavy z jednání ze strany soukromých osob nelze svou podstatou podřadit pod důvody pro vyslovení překážky vycestování dle ustanovení § 91 zákona o azylu, se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje. Z informací získaných žalovaným ve správním řízení, zejména ze zprávy o situaci v oblasti dodržování lidských práv nevyplývuly důvody zakládající překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu spočívající zejména v tom, že by stěžovatel byl nucen vycestovat do státu, v němž by byl ohrožen její život nebo svoboda z důvodu její rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení nebo do státu, kde ji hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu nebo kde je její život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá o její vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti a nebo by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Nejvyšší správní soud tak nezjistil naplnění kasačního důvodu ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., když naopak shledal, že Krajský soud v Praze nepochybil, jestliže žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovateli ustanovil krajský soud pro řízení o kasační stížnosti zástupce advokáta podle ust. § 35 odst. 7 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení v tomto případě odměnu za zastupování a hotové výdaje platí stát. Při určování výše odměny a náhrady hotových výdajů advokátovi vycházel Nejvyšší správní soud z vyhlášky č. 177/1996 Sb. Dospěl k závěru, že zástupkyni stěžovatele náleží odměna podle ust. § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky, tedy za dva úkony právní služby po 1000 Kč /§ 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky a § 7 této vyhlášky/. Dále ji náleží náhrada hotových výdajů za dva úkony ve výši po 75 Kč (§ 13 odst. 1, 3 cit. vyhlášky). Vyúčtované náklady Nejvyšší správní soud zástupkyni stěžovatele přiznal, protože odpovídají obsahu spisu. Zástupkyně stěžovatele prokázala, že je registrována jako plátkyně daně z přidané hodnoty a výše této jí uplatněné daně je v souladu s ust. § 37 písm. a) a § 47 odst. 3 zák. č. 235/2004 Sb. Celkem tak zástupkyni stěžovatele náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 2150 Kč, zvýšená o DPH v sazbě 19% ve výši 408,50 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 25. dubna 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu